

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201008248

Vår referanse
2010/01955-9 008

Dato
01.10.2010

Høringssvar fra politiet - endringer i utlendingsloven om adgangen til frihetsberøvelse mv.

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev – *endringer i utlendingsloven om adgangen til frihetsberøvelse mv*, datert 7.7.2010 med frist 6.10.2010.

Politidirektoratet har anmodet politidistriktene, Politiets utlendingsenhet (PU) og Kripos om innspill til høringen. Oslo, Romerike, Hordaland og Troms politidistrikt, samt PU har uttalt seg. Kripos slutter seg til departementets forslag. Vi har vedlagt PUs uttalelse i sin helhet og for øvrig innarbeidet innspillene fra politidistriktene i høringssvaret.

1. Generelt

Politidirektoratet støtter i det vesentlige de foreslåtte endringene. Vi mener forslagene vil kunne bidra til en bedre kriminalitetsbekjempelse blant utlendinger. Forslagene åpner også for økt mulighet for myndighetene til å gripe inn overfor utlendinger dersom de ikke oppgir korrekt identitet eller motsetter seg iverksetting av negative vedtak etter utlendingsloven. Politidirektoratet antar at forslagene vil lette arbeidet med uttransport, idet politiet i dag har problemer med at personer som skal uttransporteres forsvinner. Å løse utfordringene rundt identitetsfastsettelse er langt mer komplekst, og Politidirektoratet mener at utvidede hjemler for bruk av tvangsmidler overfor gruppen som ikke oppgir korrekt identitet, bare må være et av flere virkemidler for å effektivisere dette arbeidet.

Vi viser til Oslo politidistrikts høringsuttalelse, der de etterlyser en bedre redegjørelse for hva forslaget skal bidra med for å bekjempe de utfordringene vi står ovenfor på utlendingsfeltet. Oslo politidistrikt uttaler:

"Som det fremgår av høringsbrevet, er forslaget ment som et virkemiddel mot utlendinger som skjuler sin identitet, oppholder seg ulovlig i riket eller begår kriminalitet. Det synes som om forslaget særlig er ment å motvirke misbruk av asylinstuttet og unndragelse av utsendelse. Vi opplever at identitetsproblematikken kanskje kunne vært grundigere utredet.

Hovedutfordringen i disse sakene slik vi ser det er politiets kapasitet til å avklare hvem utlendingen egentlig er. Vi kan nevne et eksempel:

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Siden april 2009 har vi hatt en særlig innsats mot de åpne rusmiljøene i Oslo. I løpet av 16 måneder har vi pågrepet ca 1000 utlendinger mistenkt for omsetning av narkotika. Vi har etablert et meget godt og effektivt samarbeid med PU og UDI, men har likevel ikke klart å uttransportere mer enn ca 200 på 16 måneder. Av disse ble ca 80% returnert til Dublin-land. Vi har selgere som kom som asylsøkere, ikke har kjent Id og har vært pågrepet opp mot 8 ganger og flere har returnert til Norge etter uttransportering. I januar-februar 2010 fengslet vi 53 av selgerne i straffesaken. Etter soning av straff på 30-75 dager ble kun 13 fulgt opp av PU. Årsaken er kun kapasitet og hovedutfordringen er selvsagt at man ikke vet hvem vedkommende er og derfor ikke får gjennomført retur til hjemlandet. I denne realiteten ligger også forklaringen på hvorfor Oslo er kjent i hele Europa som et enkelt sted å komme og selge narkotika og hvorfor mange utlendinger kommer hit nettopp av denne grunn. Dette kan vi konstatere både ut fra intervjuer med utlendinger gjengitt i media, og den kunnskap vi nå har om hvem det er som er aktive i rusmiljøene i Oslo.

Problematikken gjelder for øvrig i større grad enn for andre utlendinger enn asylsøkere. Vi har nå flere hundre anmeldelser mot albanere som bruker falsk identitet. Vi vet at utenlandske vinningskriminelle opererer med falsk identitet. Det samme gjør prostituerte og tiggere. Dette tilsier at tilfanget av id-saker hvor frihetsberøvelse med fordel kan benyttes vil øke ytterligere.

I fjor høst foreslo vi at man for asylsøkere som begår kriminalitet og har ukjent identitet kan pålegge bestemt oppholdssted på mottak på en annen kant av landet, slik at det ville bli ganske vanskelig å fortsette med den kriminelle aktiviteten. Vårt poeng da, som nå, er at hvis man fortsatt må gå veien om retten med fengsling og varetektsplasser i utlendingsinternat eller fengsel, så vil vi med dagens situasjon ikke klare å effektivisere vårt arbeid. Vi bremses av kapasiteten i alle ledd. Etter vårt syn bør endringene tydeligere vise at tvangsmidler i forvaltningssporet brukes som et allmenn- og individualpreventiv tiltak, og som ledd i samfunnets kriminalitetsbekjempelse.”

Politidirektoratet slutter seg til politidistriktets problembeskrivelse. Det vises til også til PUs generelle merknader og punkt 4 i denne høringsuttalelsen, der vi redegjør for administrative og økonomiske konsekvenser.

2. Kommentarer til de enkelte lovendringene

Vi har valgt å kommentere forslagene til endringer etter lovens systematikk.

2.1 Tillegg i utlendingsloven § 76 tredje ledd - politiets adgang til bruke tvangsmidler i saker som berører nasjonale interesser

Politidirektoratet støtter forslaget om at det tydeliggjøres i bestemmelsen at departementet ikke skal ha instruksjonsrett over politiets adgang til bruk av tvangsmidler i saker der grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn gjør seg gjeldende.

2.2 Tillegg i utlendingsloven § 92 fjerde ledd - oppnevning av prosessfullmektig

Departementet viser etter en gjennomgang av den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 5 nummer 4, til at konvensjonen ikke utløser noen rett til prosessfullmektig ved pågrepelse. Heller ikke Menneskerettsdomstolen har lagt til grunn rett til advokat ved pågrepelse som en generell regel. Domstolen har imidlertid i noen saker kommet til at en person i enkelte tilfeller kan ha rett til prosessfullmektig, når dette er nødvendig for at domstolskontrollen skal være effektiv. Departementet foreslår derfor en bestemmelse som sier at det kun i særlige tilfeller skal oppnevnes prosessfullmektig før fremstilling for tingretten.

Politidirektoratet mener at det kan være gode grunner for å lovfeste en rett til advokat tidligere i prosessen enn det departementet legger opp til i høringsbrevet. Når bestemmelsen ses i sammenheng med departementets forslag om utvidet fremstillingsfrist, se vårt punkt 2.5, vil behovet for advokat i dagene før fremstilling for tingretten kunne gjøre seg særlig gjeldende. Frihetsberøvelse er et inngripende tvangsmiddel, og selv om frihetsberøvelse i henhold til utlendingsloven ikke anses like inngripende som etter straffeprosessloven, mener vi det bør ses hen til straffeprosessloven ved utforming av bestemmelsen. Vi viser til Oslo politidistrikts innspill, som vi slutter oss til:

”Vi støtter ikke dette forslaget. Selv om det i henhold til EMK og SP ikke følger noe automatisk rett til advokat, er det andre grunner som gjør det ønskelig å ha en legalitetskontroll av bruken av tvang.

Formålet med frihetsberøvelse etter utlendingsloven er annerledes enn etter straffeprosessloven. Det er riktig at det ikke er de samme rettsikkerhetsmessige betenkeligheter i utlendingsaker som i straffesaker. Det er like fullt gode grunner som taler for at den det gjelder, bør gis forsvarlig bistand under pågripelsen.

For oss er utgangspunktet at bruk av tvang i seg selv krever høy grad av rettsikkerhet. Med en utlendingslov som er komplisert og fragmentert, vil det være vanskelig for en utlending å sette seg inn i regelverket. For en advokat vil det på den annen side være relativt enkelt å gjennomføre en legalitetskontroll av politiets bruk av regelverket. Ved pågrep sitter utlendingen i isolasjon, og det er belastende å sitte pågrepet frem til fengslingsspørsmålet kan eller skal avklares. Videre kan oppstå problemstillinger i tiden før fremstilling. Det beste virkemiddel for å sikre at regelverket brukes på den tiltenkte måten, er å sikre utlendingen bistand underveis i saken.

Vi vil foreslå at oppnevning bør skje på samme måte som etter straffeprosessloven § 98 første ledd, altså når det er klart at utlendingen vil forbli pågrepet lenger enn ett døgn. Det forhold at departementet foreslår en utvidet frist for fremstilling, jf. pkt. 9 i høringsbrevet, taler også for at utlendingen gis rett til slik bistand.”

Politidirektoratet viser i tillegg til at praktiseringen av en bestemmelse der ”særlige grunner” skal være avgjørende for at en person skal få oppnevnt prosessfullmektig før domstolsprøving, kan være problematisk. Høringsbrevet gir få føringer om i hvilke tilfeller oppnevning kan være aktuelt. Hvis bestemmelsen blir stående, bør det i forarbeidene presiseres nærmere i hvilke tilfeller det kan være aktuelt å oppnevne advokat.

2.3 Undersøkelser av person, bolig, rom og beslag

2.3.1 § 103 første ledd bokstavene b og c - undersøkelse av person, bolig, rom eller annet oppholdssted

Politidirektoratet støtter forslaget om å senke beviskravene for undersøkelse av utlendingens person, bolig eller rom fra ”skjellig grunn” til ”grunn til å anta” i de tilfellene utlendingen ikke frivillig vil dekke utgifter til hjemreise eller der utlendingen kan skjule dokumenter som kan sikre iverksetting av vedtaket.

Vi slutter oss til Romerike politidistrikts begrunnelse:

”Å fastslå at kravet om ”mest sannsynlig”, er i svært mange tilfeller vanskelig. De to bestemmelsene krever en vurdering av utlendingens hensikt, altså om utlendingen kommer til å ville dekke egne reiseutgifter eller om han eller hun vil unndra seg et vedtak som medfører at vedkommende vil bli transportert ut av riket.

Denne vurderingen må gjøres raskt, og på bakgrunn av en helhetsvurdering av situasjonen. Departementets forslag om at det skal være tilstrekkelig det er ”grunn til å anta” at vilkårene er oppfylt, er etter Romerike politidistriktets vurdering et riktig beviskrav, også med tanke på at undersøkelser etter § 103 ikke kan sies å være et veldig inngripende tiltak.”

PU viser i sitt høringsbrev til at det vil gi større sammenheng i regelverket dersom også grunnvilkåret om bevis i innledningen av bestemmelsen ble endret fra ”skjellig grunn til mistanke” til ”grunn til å anta”. Politidirektoratet er enig i vurderingen. Vi viser til forslaget om at en utlending skal kunne fengsles etter § 106, dersom det er ”grunn til å anta” at han skjuler sin identitet. Det er derfor naturlig at det også bør være adgang til å undersøke en utlendings bolig dersom de samme vilkårene er oppfylt. Tvangsmiddelet politiet tar i bruk ved undersøkelse av bolig er et mindre inngripende tiltak overfor utlendingen enn å bli utsatt for frihetsberøvelse. Dette taler for å senke beviskravet også i innledningen i § 103. Politidirektoratet påpeker at beviskravet for ransaking etter straffeprosessloven § 192 er at noen ”med skjellig grunn mistenkes” for en straffbar handling, og at en eventuell endring av utlendingsloven § 103 vil kunne føre til manglende sammenheng mellom de to regelsettene i straffeprosessloven og utlendingsloven. Vi mener imidlertid at hensynet til sammenheng i regelverket i utlendingsloven bør veie tyngst i denne sammenhengen, og viser dessuten til at ransaking etter straffeprosessen har andre og mer inngripende konsekvenser enn hva undersøkelse etter utlendingsloven har.

2.3.2 Utlendingsloven § 104 – lempet beviskrav for å foreta beslag

Politidirektoratet støtter forslaget om å lempe beviskravet i bestemmelsen om beslag. Vi er også enige i forslaget om at utlendingen i større grad ansvarliggjøres, ved at det i lovteksten klart uttales at utlendingen skal samarbeide om å klarlegge sin identitet etter utlendingsloven § 83. Vi slutter oss til Romerike politidistriktets begrunnelse, som lyder:

”Tillegget i første ledd, første alternativ fordrer en aktiv handling fra utlendingens side til å klarlegge egen identitet, jf. lovens § 83. Romerike politidistrikt vurderer dette som et praktisk tillegg i adgangen til å beslaglegge dokumenter som kan klarlegge identiteten.

Bestemmelsen viser til § 83 om utlendingens møte- og opplysningsplikt. Brudd på denne bestemmelsen er straffesanksjonert etter § 108 annet ledd, slik at denne adgangen til beslag etter Romerike politidistriktets mening gir god sammenheng i regelverket. Romerike støtter også at beviskravet i § 104 første og annet ledd settes til ”grunn til å anta”.

2.2 Utlendingsloven § 105 – adgang til å ilegge meldeplikt eller bestemt oppholdssted

2.2.1 Generelt om tvangsmiddelet

Politidirektoratet vil innledningsvis bemerke at meldeplikt og bestemt oppholdssted ofte ikke vil være de mest egnede tvangsmidlene i utlendingssaker, fordi utlendingene som regel ikke har noen tilknytning til bestemte steder, og fordi det er praktisk krevende for politiet å følge opp utlendinger som har fått pålegg om bestemt oppholdssted og meldeplikt. For politiet vil det kunne være vanskelig å spore opp personer som ikke møter, slik at fengsling i neste omgang kan bli praktisk vanskelig.

Politidirektoratet støtter departementets alternativ om at det opprettes egne mottak for de som pålegges meldeplikt og bestemt oppholdssted. Vi anser at det kan avhjelpe noen av de utfordringene som er knyttet til denne type tvangsmiddel etter utlendingsloven. Når det gjelder de ressursmessige sidene, viser vi til punkt 4 om administrative og økonomiske konsekvenser.

De distriktene som har uttalt seg i høringen, samt PU peker på de praktiske problemene ved meldeplikt og bestemt opphold.

Oslo politidistrikt skriver:

”Vi har merket oss at surrogatene meldeplikt og bestemt oppholdssted har fått mye plass. Generelt kan vi si at meldeplikt er gjerne et lite effektivt tvangsmiddel, og i realiteten gir dårlig kontroll. Det fungerer bra av og til. Det er dessuten mye arbeid med å følge opp meldeplikt. Bestemt oppholdssted brukes i liten grad. Dersom vi kan knytte oppholdsstedet til et mottak hvor det er kontroll med om vedkommende går eller ikke, så kan dette være et godt alternativ til fengseling.

I vårt politidistrikt er det forholdsvis mange saker hvor det ilegges meldeplikt etter utlendingsloven. Dette gjelder særlig i de tilfeller hvor utlendinger som har søkt asyl i andre Dublin-land, reiser ulovlig inn til Norge. Disse sakene omtales ofte som ”gråsonesakene”. I påvente av aksept om tilbaketakelse til det første landet som utlendingen har søkt asyl i, legger politiet ofte meldeplikt. Det er varierende i hvilke grad utlendingen overholder meldeplikten. Når politiet som oftest her benytter meldeplikt i stedet for å fremstille utlendingen for fengseling, skyldes dette i all hovedsak manglende kapasitet.”

Hordaland politidistrikt har følgende merknader:

”Når det gjelder den praktiske siden ved bruk av pålegg om meldeplikt, er Hordaland politidistrikt av den oppfatning at dette vil ha mindre nytte. Det vises til at vår erfaring i utlendingssakene er at i de tilfeller hvor vedkommende utlending overholder et pålegg om meldeplikt og bestemt oppholdssted, er identisk med de tilfeller utlendingen uansett vil holde seg tilgjengelig for politiet. Dermed vil et slikt pålegg i all hovedsak være overflødig. Det kan i enkelte tilfeller, med kriminelle asylsøkere som opererer mobilt over store deler av landet, være et virkemiddel for å forberede grunnlaget for fengseling etter den foreslåtte bestemmelsen i forslaget punkt 7.2.3.3, slik at dersom vedkommende blir tatt igjen andre steder i landet, kan utlendingen bli underkastet frihetsberøvelse. Politidistriktet er av den oppfatning at det vil være et atskillig mer effektivt virkemiddel å kunne anvende frihetsberøvelse som første tvangsskritt, dersom utlendingen begår straffbare forhold. Det presiseres at spørsmålet uansett må underlegges en forholdsmessighetsvurdering, herunder om pålegg om meldeplikt og bestemt oppholdssted vil være tilstrekkelig.

Videre fremgår at ordningen med pålegg om meldeplikt og bestemt oppholdssted kan gjøre det aktuelt å opprette et særskilt mottak. Forslaget vil etter vår mening i så fall være uforholdsmessig kostnadskrevende i forhold til den effekt som oppnås. Det antas at ordningen bør kunne gjennomføres med pålegg om meldeplikt på allerede eksisterende mottak. Som det påpekes i høringsskrivet, vil mange av dem det gjelder allerede ha plass på et mottak, slik at kostnadene ikke blir nevneverdig større enn i dag.”

Romerike politidistrikt har disse generelle merknadene om tvangsmiddelet:

”Generelt vil meldeplikt og bestemt oppholdssted være mindre anvendelig i utlendingsaker enn i når det samme tvangsmiddelet vurderes mot norske statsborgere etter straffeprosesslovens regler. Det ligger i sakens natur at denne personkretsen ofte ikke har tilknytning til riket, og gjerne heller ikke fast bopel, noe som gjerne gjør at unndragelsesfaren er betydelig. Noen kan ha bopel på et asylmottak, noe som imidlertid er et åpent, frivillig tilbud, hvor tilstedeværelsen er vanskelig å kontrollere. Det er imidlertid Romerike politidistrikts vurdering at meldeplikt og pålagt bestemt oppholdssted er viktige tiltak i de sakene de er anvendelige.”

2.3.2 Generelt om lempet beviskrav

Politidirektoratet støtter forslaget om at beviskravet i bestemmelsen endres fra ”skjellig grunn” til ”grunn til å anta”. Sammenhengen med lempet beviskrav i utlendingsloven § 106 taler for lempet beviskrav for å ta i bruk tvangsmidlene meldeplikt og bestemt oppholdssted. Sannsynlighetskravet ”grunn til å anta” gir god språklig forståelse, og er kjent fra straffeprosesslovens bestemmelser, blant annet om ransaking.

2.3.3 § 105 bokstav a og b – lempet beviskrav for meldeplikt og bestemt opphold ved tvil om identitet og ved unndragelsesfare

Politidirektoratet støtter forslaget om lempet beviskrav for meldeplikt og bestemt oppholdssted ved tvil om identitet og ved fare for unndragelse.

2.3.4 § 105 bokstav c – ny bestemmelse om meldeplikt og bestemt opphold for kriminelle utlendinger

Politidirektoratet slutter seg til ny hjemmel for å ilegge kriminelle asylsøkere eller kriminelle utlendinger med ulovlig opphold meldeplikt og bestemt oppholdssted, for å kunne motvirke at enkelte utlendinger som er omreisende kriminelle, begår kriminelle handlinger i tiden før et eventuelt utvisningsvedtak kan iverksettes.

Vi slutter oss også til Oslo politidistrikts uttalelser om forslaget:

”Vi har i dag adgang til å bruke tvangsmidler for denne gruppen, men dagens regler gjør det i dag litt vanskelig, jf. § 106 bokstav b. Det gjelder uavhengig av om personen er ilagt straff eller ikke. Utfordringen for politiet i dag er at det må sannsynliggjøres at søknaden vil bli avslått og innen en viss tid. Forslaget er godt fordi det gjør regelen mer praktisk i disse spesielle tilfellene. Med et redusert sannsynlighetskrav til unndragelse, slik departementet har foreslått, vil man dessuten i større grad kunne benytte § 106 første ledd bokstav b.”

Departementet har bedt om høringsinstansenes syn på hvorvidt adgangen til å pålegge meldeplikt og bestemt oppholdssted bør forutsette at utlendingen er ilagt straff eller om eventuell siktelse bør være tilstrekkelig. Departementet gir uttrykk for at det kan være rettssikkerhetsmessige betenkeligheter ved å la siktelse være avgjørende for bruk av tvangsmidler etter utlendingsloven, og har derfor i lovforslaget lagt opp til å knytte bruken av meldeplikt og bestemt oppholdssted til utlendinger som er ”ilagt straff”. Når det gjelder utformingen av bestemmelsen vil vi først vise til Hordaland og Oslo politidistrikts uttalelser, og deretter kommentere hvordan Politidirektoratet mener bestemmelsen bør utformes.

Hordaland politidistrikt uttaler:

”Hordaland politidistrikt er av den oppfatning at det bør være adgang til å pålegge meldeplikt og bestemt oppholdssted også i de tilfeller hvor det er tatt ut siktelse for straffbart forhold.

Det vises til at straffeprosesslovens vilkår for å varetektsfengsle er knyttet opp mot unndragelsesfare, bevisforspillelse og gjentakelsesfare. Når eksempelvis en utlending som nekter å vedta et forelegg for narkotikabesittelse (jf. straffeloven § 162 første ledd (det antas at departementet har feilskrevet med annet ledd i høringsuttalelsen, idet forelegg neppe vil være aktuelt i annet ledd-sakene)) ikke varetektsfengsles etter straffeprosessloven, så er det fordi det som hovedregel vil fremstå som uforholdsmessig pga. faren for oversoning. Det foreligger imidlertid ingen hindring i seg selv, i å la en siktelse være avgjørende for bruk av tvangsmidler etter straffeprosessloven. Hordaland politidistrikt kan således ikke se at det vil være et rettsikkerhetsmessig problem å anvende tilsvarende tvangsmidler etter utlendingsloven basert på en siktelse.

Det påpekes videre at hensikten med å kunne anvende slike virkemidler, er å motvirke at utlendinger som er omreisende kriminelle begår kriminelle handlinger i tiden før utvisningsvedtak kan gjennomføres. Dersom man kun skal kunne pålegge meldeplikt og bestemt oppholdssted for de kriminelle utlendinger som vedtar forelegg eller samtykker til tilståelsesdom, men ikke overfor de som ikke gjør dette, mister man mye av det tiltenkte virkemidlet. Det vil også kunne medføre at kriminelle utlendinger ikke samtykker til en forenklet rettergang, idet man med det kan unngå å bli ilagt slike tvangsmidler etter utlendingsloven, noe som anses som en ubølgelig utilsiktet virkning. Det presiseres at dersom man skal anvende tvangsmidler etter utlendingsloven på grunnlag av siktelse, bør politiet foreta en konkret vurdering av den bevismessige styrken i saken.”

Oslo politidistrikt uttaler:

”Dersom en utlending er straffet eller det verserer en straffesak, vil i utgangspunktet også de ordinære tvangsmidlene etter straffeprosessloven kunne benyttes. I praksis benyttes imidlertid ikke tvangsmidler etter straffeprosessloven overfor en utlending som har et ikke-vedtatt forelegg. Det samme ved ikke-rettskraftig dom dersom det ikke er grunnlag for varetektsfengsling på grunn av for lav strafferamme eller fare for oversoning. I så henseende kan den foreslåtte hjemmelen i § 106 første ledd bokstav c være et tydelig tiltak overfor asylsøkere eller ulovlige utlendinger som begår straffbare handlinger i riket.

Endringen kan være praktisk i vår innsats mot åpne rusmiljøer. Ca 50 % av de vi tar for salg/oppbevaring er asylsøkere eller har fått avslag eller søker asyl i forbindelse med pågripelsen. Sakene viser at en del som søker asyl utnytter asylinstituttet. I de tilfeller hvor det ikke foreligger en rettskraftig straffesak, ser Oslo politidistrikt at den foreslåtte bestemmelsen kan være et virkemiddel for i større grad å ha kontroll på kriminelle asylsøkere. Et slikt tvangsmiddel må brukes med skjønn og nødvendigheten må vurderes konkret i den enkelte sak, men vi kan ikke se at forslaget som sådan vil være for vidtgående. At det ikke stilles noe krav til unndragelsesfare, gir forslaget en selvstendig betydning i forhold til § 106 første ledd bokstav b.

Vi forstår det slik at formuleringen ”Ilagt straff” innebærer at det er ved ikke-vedtatte forelegg og ikke-rettskraftige dommer, at bestemmelsen får anvendelse.”

Politidirektoratet bemerker at Hordaland politidistrikt og Oslo politidistrikt har tolket begrepet ”ilagt straff” ulikt. Hordaland har lagt til grunn at dersom et forelegg ikke er vedtatt eller en dom ikke rettskraftig, så er ikke straffen ”ilagt”, mens Oslo politidistrikt forstår at begrepet også omfatter de tilfellene hvor det verserer straffesak.

Politidirektoratet mener at begrepet ikke har et helt klart meningsinnhold, og ber om at det klarlegges i forarbeidene. Vi ser at departementet på side 21 i høringsbrevet antyder at ikke-vedtatte forelegg faller utenfor begrepet ”ilagt straff”. Når det gjelder sammenlikningen med praksis etter straffeprosessloven om tvangsmiddelet, vises til de begrunnelser som politidistriktene har redegjort for – nemlig at faren for oversoning er avgjørende. Vi er også enige i de betraktninger Hordaland politidistrikt har gjort om konsekvenser av at begrepet kun omfatter endelige forelegg og dommer. Dersom ”ilagt straff” omfatter også verterende straffesaker, vil de fleste argumentene til Hordaland politidistrikt om at det bør være anledning til å legge tvangsmiddelet for siktede, falle bort. Politidirektoratet mener at begrepet bør fortolkes slik Oslo politidistrikt har forstått det. Følgelig vil tvangsmiddelet kunne anvendes også mot personer som ikke vedtar forelegg eller som anker rettsavgjørelser. Vi unngår dermed at utlendinger kan unndra seg tvangsmiddelet ved for eksempel å ikke vedta et forelegg.

2.3.5 § 105 bokstav d – ny bestemmelse om meldeplikt og bestemt oppholdssted for utlending som er utvist som følge av straffbare forhold

Politidirektoratet støtter forslaget til ny hjemmel. Oslo politidistrikt uttaler følgende om forslaget, og vi slutter oss til uttalelsen:

”Når det gjelder forslaget om meldeplikt eller bestemt oppholdssted etter utlendingsloven § 105 første ledd bokstav d, er vi enige i at det ikke bør stilles noe vilkår om at det er igangsatt arbeidet med sikte på utsendelse. Det vises til at et slikt tvangsmiddel er forholdsvis lite inngripende, og det gir myndighetene en viss kontroll på hvor vedkommende oppholder seg inntil man starter arbeidet med utsendelsen.”

2.3.6 § 105 bokstav e – ny bestemmelse om meldeplikt og bestemt oppholdssted for utlending som forvansker sakens opplysning

Politidirektoratet støtter forslaget til ny bestemmelse om adgang til å legge meldeplikt eller bestemt oppholdssted der utlendingen hindrer eller vesentlig forvansker opplysning av saken.

Vi viser til våre bemerkninger til § 106 bokstav e i punkt 2.4.5.

Bestemmelsen anses dessuten i noen tilfeller å være praktisk for Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE), slik det også er omtalt i høringsbrevet. Av § 105 annet ledd går det frem at tvangsmiddelet om meldeplikt eller bestemt oppholdssted skal besluttes av politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt. Politidirektoratet savner i høringsbrevet eller i loven en beskrivelse av hvordan UDI og UNE skal anmode politiet om at tvangsmidlene skal tas i bruk, herunder må det ses hen til bestemmelsene om taushetsplikt og personvern.

2.4 Utlendingsloven § 106 – økt adgang til frihetsberøvelse

2.4.1 § 106 a – lempet beviskrav for frihetsberøvelse ved tvil om identitet

Politidirektoratet slutter seg til departementets forslag om å lempe beviskravet i bestemmelsen. Vi mener forslaget er i overensstemmelse med kravene i EMK, og at lovharmonisering med norsk straffeprosess og tilsvarende bestemmelser i Sverige og

Finland er viktige momenter. Dagens strengere vilkår vanskeliggjør politiets arbeid med identitetsfastsettelse. Forslaget åpner for at politiet i større grad kan prioritere hvilke grupper av utlendinger de vil arbeide med. Vi viser også til PUs høringsinnspill som på en god måte viser hvilke konsekvenser lempet beviskrav vil få for arbeidet med denne kategorien utlendinger. Vi sier oss enige med PU som anbefaler at ordlyden i forslaget endres fra ”feil identitet” til ”uriktig identitet”

Også Oslo politidistrikt og Romerike politidistrikt er enige i forslagene til lempet beviskrav i bestemmelsen. Oslo politidistrikt skriver:

”Vi støtter forslaget om at det ikke lenger skal være krav om sannsynlighetsovervekt for å benytte frihetsberøvelse der det foreligger tvil om identitet.

Det er ressurskrevende for politiet når en utlending ikke medvirker til å avklare sin identitet – dette gjelder både ved utlendingskontroll og ved saksbehandling av søknader om asyl eller oppholdstillatelse. I henhold til utlendingsloven § 21 og § 83 plikter imidlertid utlendingen å medvirke til å avklare sin identitet. I de tilfeller utlendingen ikke gjør det, er det nødvendig å kunne benytte tvangsmidler. Forslaget om et lempet beviskrav for å benytte frihetsberøvelse harmonerer bedre med utlendingens plikter, enn nåværende § 106 første ledd bokstav a. Et alternativ Oslo politidistrikt for øvrig ber departementet vurdere, er om man i lovteksten også burde henvise til § 21. Endringen innebærer at politiet kan forvente en større delaktighet fra utlendingen, og viktigere: Dersom utlendingen ikke bidrar til å avklare identiteten, vil terskelen for bruk av tvang være noe lavere enn i dag. Oslo politidistrikt vil likevel understreke at det fortsatt vil være store problemer knyttet til prosessen med å få avklart utlendingers identitet.”

Romerike politidistrikt har følgende merknader til forslaget:

Ny § 106 første ledd a har samme ordlyd som § 105 første ledd a. At dette kriteriet kommer inn som fengslingsgrunnlag er etter Romerrike politidistrikts vurdering svært praktisk, da det er fravær av reelt samarbeid ved id-fastsettelse som ofte er problemet. Denne bestemmelsen, sammen med samme bokstavs annet alternativ om id-tvil, vil dekke de fleste tilfellene hvor pågrepelse og fengsling på bakgrunn av id-problematikk er aktuelt.

2.4.2 Utlendingsloven § 106 bokstav b - lempet beviskrav for frihetsberøvelse ved unndragelsesfare

Politidirektoratet støtter også forslaget om lempet sannsynlighetskrav i unndragelsestilfellene. Det bør ikke være krav om sannsynlighetsovervekt for unndragelse for å kunne benytte frihetsberøvelse ved iverksettelse av vedtak som innebærer at utlendingen plikter å forlate riket. De samme momenter som under punkt 2.4.1 vil gjøre seg gjeldende her. I tillegg vil sammenhengen med implementeringen av returdirektivet være et moment. Vi slutter oss til PUs vurderinger.

Vi er enige i at når det ikke er krav til sannsynlighetsovervekt etter straffeprosessloven § 171 nr. 1, så bør det heller ikke være det etter utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b. Samme hensyn gjør seg gjeldende.

2.4.3 Utlendingsloven § 106 bokstav c – adgang til frihetsberøvelse når utlendingen ikke har overholdt pålegg etter § 105 bokstav c

Politidirektoratet stiller seg bak forslaget om at det må få konsekvenser dersom en utlending bryter de mildere tvangsmidlene bestemt opphold og/eller meldeplikt. Vi er enige i at det er hensiktsmessig at utlendingen i disse tilfellene kan fengsles hvis vilkårene fortsatt er til stede.

Vi slutter oss til Romerike politidistrikts begrunnelse, som lyder:

”Forslaget er i tråd med lovens systematikk hvor et mildere inngrep forsøkes eller vurderes før et mer inngripende. I dette tilfellet er det mindre inngripende forsøkt og funnet ikke å være tilstrekkelig. Forslag om ny § 106 bokstav c gir, sammenholdt med nevnte bestemmelse i § 105, etter Romerike politidistrikts vurdering god sammenheng i regelverket.”

2.4.4 Utlendingsloven § 106 bokstav d – frihetsberøvelse av utlendinger som har fått vedtak om utvisning på grunn av ilagt straff

Generelle merknader

Politidirektoratet støtter forslaget til ny hjemmel for frihetsberøvelse av utviste som har sonet dom, og der det ikke stilles krav om unndragelsesfare.

Vi viser her til Oslo politidistrikts begrunnelse og henvisning til praktiske tilfeller, Politidirektoratet støtter synspunktene:

”Forslaget i § 106 første ledd bokstav d vil også til en viss grad overlappe de eksisterende tvangshjemler i utlendingsloven.

Forslaget til § 106 første ledd bokstav d får imidlertid en selvstendig betydning ettersom det ikke stilles krav om unndragelsesfare. Dette vil særlig være praktisk overfor utlendinger som, til tross for å ha blitt besluttet utvist, vil påberope seg en tilknytning til riket – f. eks i form av bopel og familie. I slike tilfeller kan det være vanskeligere å få medhold i retten om at det foreligger unndragelsesfare selv om utlendingen ikke har forlatt riket slik han eller hun er blitt pålagt. En annen situasjon, er slik departementet nevner på side 27, hvor det foreligger praktiske returhindringer. Slik Oslo politidistrikt forstår bakgrunnen for forslaget, bør samfunnet kunne beskyttes mot utviste utlendinger som har begått alvorlig kriminalitet og hvor man har igangsatt arbeidet med å få vedtaket iverksatt. I de tilfeller hvor det foreligger praktiske utfordringer for å få gjennomført utvisningsvedtaket, bør ikke den utviste kunne bevege seg fritt i samfunnet.”

Utformingen av bestemmelsen

Departementet ber i høringsbrevet om høringsinstansenes syn på hvordan bestemmelsen lovteknisk skal utformes. Det er i høringsbrevet drøftet hvor alvorlig det straffbare forhold bør være for at det skal foreligge en adgang til å fengsle straffedømte etter utlendingsloven. Departementet mener at personer som er dømt etter straffebud som har en øvre strafferamme på fengsel i seks år eller mer klart bør ligge innenfor. Når det gjelder hvilke øvrige straffebud som bør ligge innenfor, ber departementet om innspill fra høringsinstansene.

Politidirektoratet mener at man ved å foreta en uttømmende oppregning av hvilke straffebud som skal omfattes, står i fare for å utelate straffebud som senere kan vise seg å

være aktuelle. Vi mener det er tilstrekkelig å gi noen generelle føringer i loven og forarbeidene og at praksis kan utforme bestemmelsens nærmere innhold. Vi støtter her Oslo politidistrikts uttalelser:

”Vi vil advare mot en oppregning av hvilke slags forhold som skal kunne omfattes. Vi ber om at man i stedet har et generelt vurderingskriterium. Det kan f.eks. være tilfeller hvor sakene i seg selv ikke er så alvorlige, men omfanget er så stort at det oppfattes som meget alvorlig, men hvor krav til strafferamme ikke er oppfylt. Det er etter vår vurdering bedre å overlate til praksis å danne konkrete rammer for hvilke enkeltsaker som representerer grensetilfellene. Det bør derfor være tilstrekkelig at det i forarbeidene gis føringer for hva man anser som alvorlig nok.

Formuleringen som er valgt er god. Den innebærer at det må foreligge et utvisningsvedtak før fribetsberøvelse etter dette alternativet kan være aktuelt.”

Imidlertid har vi også tatt med forslagene til de øvrige instansene som har uttalt seg om dette punktet i innspill til Politidirektoratet.

Romerike politidistrikt foreslår en kombinasjon av oppramsing av lovbestemmelser og generell henvisning til straffebed:

”I høringsbrevet side 28 droftes lovsystematikken – henholdsvis kasuistisk eller generell henvisning til straffbare forhold som skal kunne danne grunnlag for utvisningsvedtakene den foreslåtte bestemmelsen er ment for. Romerrike politidistrikt mener at en kombinasjon vil være riktig. De foreslåtte bestemmelsene bør positivt nevnes som aktuelle grunnlag.

I tillegg bør straffelovens bestemmelser om dokumentfalsk og falsk forklaring, jf. straffeloven §§ 182 og 166, etter Romerike politidistrikts vurdering inkluderes. Dette er lovbrudd som er hyppige og antakelig økende på utlendingsfeltet, og dermed viktig å bekjempe. I tillegg foreslår Romerike politidistrikt at det gis en generell hjemmel hvor utvisningsvedtak basert på gjentakende eller spesielt samfunnsskadelige kriminalitet, uavhengig av øvre strafferamme, kan inkluderes. Det tenkes her blant annet på gjentakende brudd på utlendingsloven § 108. Ulovlig arbeid, bruk av ulovlig arbeidskraft og menneskesmugling er et økende problem på utlendingsfeltet, og et problem som dessuten er svært samfunnsskadelig.”

Troms politidistrikt foreslår en uttømmende oppramsing:

”Hva gjelder på hvilken måte man skal fange opp forhold med strafferamme under 6 år som også bør kunne føre til bruk av fribetsberøvelse etter utlendingsloven bør det etter Troms politidistrikts syn presiseres typer av straffebed. De straffebed som er oppramset i forslaget bør være med. En kan ikke utelukke at det også bør være med andre straffebed uten at en har kommet på noen konkrete. Dersom man skal operere med en generell strafferamme vil den kanskje måtte legges til ett år.”

Hordaland politidistrikt foreslår å se hen til utvisningsbestemmelsene i utlendingsloven:

”Departementet har ikke foretatt noe foreløpig standpunkt til hvor alvorlig det straffbare forholdet bør være, for at det skal foreligge en slik adgang til fribetsberøvelse som foreslått. Imidlertid fremgår at departementet er helt klar på at forhold med strafferamme på 6 år eller mer, bør dekkes. Dette er Hordaland politidistrikt enig i. Det er videre ønskelig å få tilbakemelding på hvilken måte man skal fange opp forhold med strafferamme under 6 år, som også bør kunne føre til fribetsberøvelse etter utlendingsloven.

Hordaland politidistrikt anser det som naturlig å se hen til utlendingslovens bestemmelser om straffbare handlinger som grunnlag for utvisning av utenlandsk borger. Det vises i den sammenheng til UDI sine rundskriv RS 2010-02 (for EØS-borgere) og RS 2010-024 (for 3. lands borgere). Idet terskelen for å bortvise EU/EØS-borgere ligger vesentlig høyere enn for 3. lands borgere, vil de straffbare forhold som danner grunnlag for utvisning av EU/EØS-borger, gi et utgangspunkt ved bruk av frihetsberøvelse etter den tiltenkte bestemmelse. Dette da disse forhold er ansett å være av en viss alvorlighetsgrad. Imidlertid er ikke alle alvorlige forhold omfattet i disse rundskriv. Hordaland politidistrikt er av den oppfatning at det bør opereres med en generell strafferamme på inntil 2 år, samt suppleres med en presisering av straffebud som ønskes medtatt med en lavere strafferamme, berunder de forhold som er medtatt i rundskriv RS 2010-02. Dette vil også gi en sammenheng mellom bestemmelsene i utlendingsloven og innarbeidet praksis.”

2.4.5 Utlendingsloven § 106 bokstav e – frihetsberøvelse av utlending som hindrer eller vesentlig forvansker opplysning av en pågående sak

Politidirektoratet støtter forslaget om ny hjemmel med adgang til å fengsle utlendinger som hindrer eller forvansker sakens opplysning. Vi viser til PUs innspill, der det redegjøres for når bestemmelsen kan være praktisk for politiet.

Vi slutter oss for øvrig til Oslo politidistrikts merknader:

”Det er et godt forslag å ha mulighet til å benytte frihetsberøvelse hvor det ikke foreligger tvil om identiteten, men hvor utlendingen på andre måter trenerer eller motarbeider opplysninger av saken. At det i tillegg foreligger en slik regel i svensk, dansk og finsk rett, tilsier også at det bør være en tilsvarende regel i Norge. Forslaget kan særlig ha en praktisk betydning i forhold til asylsøkere som forsvinner fra asylmottak eller som ikke melder fra til utlendingsmyndighet om sitt oppholdssted. Mange i denne gruppen oppholder seg i Oslo og begår kriminalitet her.

I høringsbrevet kan det synes som om forslaget kun er ment for asylsaker og utvisningsaker – det vises her til side 2 og side 31. I selve lovforslaget benyttes imidlertid formuleringen ”sakens opplysning”, noe som skulle tilsi at det omfatter også andre typer saker etter utlendingsloven. Med henvisning til nødvendigheten og forholdsmessigheten ved et slikt virkemiddel, bør det kanskje presiseres i ordlyden hvilke sakstyper man tenker på. Det er ikke upraktisk at det også i andre type utlendingsaker kan konstateres hindring eller vesentlig forvanskning fra utlendingens side. Slik sett kan det kanskje være hensiktsmessig med forslagets ordlyd.

Selv om politiet i enkelte tilfeller kan få nytte av en slik bestemmelse, mener Politidirektoratet imidlertid at bestemmelsen anses mest praktisk for UDI og UNE. Vi viser i den forbindelse til våre merknader under § 105 bokstav e, se punkt 2.3.6, der vi etterlyste en redegjørelse av hvordan UDI og UNE skal anmode politiet om bistand til å ilegge meldeplikt og bestemt oppholdssted, jf. § 105 annet ledd. Tilsvarende redegjørelse vil være nødvendig hvis nevnte instanser ønsker en utlending fengslet fordi vedkommende ikke samarbeider under saksbehandlingen, jf. forslagets § 106 annet ledd. For fengslingstilfellene vil det dessuten være aktuelt å fremstille utlendingen for fengsling. Også her bør det i forarbeidene eller i selve bestemmelsen utredes hvordan anmodningen fra vedtaksinstansene til politiet skal foregå.

2.4.6 Utlendingsloven § 106 bokstav g – hjemmel for frihetsberøvelse av utlending i transitt i Norge i forbindelse med ledsaget uttransportering til et tredjeland

Politidirektoratet slutter seg til forslaget og til departementets begrunnelse.

2.4.7 Utlendingsloven § 106 bokstav h – hjemmel for frihetsberøvelse av personer som utgjør en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser, og som er i en utsendelsesprosess

Politidirektoratet viser her til PUs uttalelse om forslaget, og vi er enige i at noen spørsmål fremstår som uavklarte med tanke på praktiseringen av bestemmelsen.

For øvrig slutter vi oss til Romerike politidistrikts uttaler om forslaget:

”Det droftes på side 28 i høringsbrevet om det må foreligge vedtak om utvisning, eller om det, slik som i § 105, er tilstrekkelig med at utvisningsvedtak er under utarbeidelse. Høringsbrevet konkluderer med at det av rettsikkerhetshensyn må foreligge et vedtak. Romerike politidistrikt stiller seg i utgangspunktet bak denne vurderingen. Samtidig vil det kunne oppstå tilfeller hvor utreise er planlagt og nært forestående, unndragelsesfare er vanskelig å bevise og hvor utvisningsvedtak av ulike grunner ennå ikke er fattet. Det bør vurderes å legge til en hjemmel for en snever, skjønnsmessig vurdering som kan fange opp disse tilfellene.”

2.5 § 106 andre ledd andre punktum – utvidet fremstillingsfrist

Politidirektoratet støtter forslaget om utvidet fremstillingsfrist. Vi støtter departementets begrunnelse om at forlenget fremstillingsfrist vil kunne føre til en mer effektiv utlendingsforvaltning og dermed være ressursbesparende. Politidirektoratet støtter departementets øvrige begrunnelse for forslaget, og at de er i overensstemmelse med forpliktelser i EMK og returdirektivet. Vi er imidlertid enige med PU i at det bør fremgå av lovteksten at det ikke i alle tilfeller skal pålegges krav om at fremstilling for fengsling skal skje ”snarest mulig”, dersom det i enkelte saker ikke er hensiktsmessig, og politiet ser at for eksempel uttransportering kan skje innen tre dager. Vi viser her til vårt forslag i punkt 2.2 om at retten til advokat skal tre inn dersom det er klart at utlendingen vil holdes fengslet i over ett døgn. Advokaten vil i disse tilfellene kunne ivareta utlendingens rettsikkerhet. Imidlertid må det ikke foreligge tvil om adgangen til å holde personen i så mange døgn som nødvendig uten å måtte fremstille vedkommende for fengsling.

Oslo politidistrikt støtter forslaget, men har noen synspunkter på utformingen av bestemmelsen. Politidirektoratet støtter disse synspunktene, men viser til det som over er påpekt om vilkåret ”snarest mulig”:

”Vi støtter forslaget og viser særlig til den økte fleksibiliteten det innebærer. Den ønskede effekten bør kunne oppnås med forslaget. Særlig tenker vi på det forhold at vi nå gis anledning til å forsøke å løse oppgavene i løpet av de tre første dagene, og muligens uten å måtte fremstille utlendingen for fengsling. I tillegg er det bra at man har like frister i de to spor.

Ordlyden i straffeprosessloven § 183 er; ”snarest mulig og senest den tredje dagen etter pågripelsen fremstille ham for tingretten”. Forslaget har ikke tilsvarende ordlyd. Vi kan ikke se noen grunn til at man ikke velger identisk formulering, når dette er formålet med forslaget. Det foreslås derfor at ordlyden i utlendingsloven § 106 annet ledd annet punktum blir følgende;

”må det snarest mulig og senest den tredje dagen etter pågripelsen fremstille ham for tingretten”

2.6 § 106 tredje ledd særlige grunner til å overstige maksimal fengslingstid

I departementets forslag til ny utforming av bestemmelsen er det tatt med et tillegg om når det skal anses at ”særlige grunner” foreligger, slik at maksimal fengslingstid på 12 uker kan overstiges.

Vi viser her til Oslo politidistrikts merknad, som vi slutter oss til:

”Lovteknisk er vi kritiske til et slikt forslag av flere grunner. Det blir for det første en tung lovtekst som fremstår som lite tilgjengelig. Den kan lettere bli feiltolket som uttømmende for hva som ligger i ”særlige grunner”. Videre ser vi ikke nødvendigheten i en slik detaljregulering av en rettslig standard. Man kan heller komme med foringer i forarbeidene samt la innholdet i standarden utvikle seg gjennom praksis.”

3. PUs forslag til andre endringer

Vi viser til PUs forslag til andre endringer i utlendingsloven kapittel 12, se PUs høringsinnspill punkt 6. Vi mener dette er gode forslag som kan lette og effektivisere politiets arbeid med identitetsfastsettelse.

Når det gjelder forslaget om skjult opptak av samtale, vil vi imidlertid poengtere at dette er et tvangsmiddel som det kun bør være adgang til å benytte i spesielle tilfeller, når andre ordinære metoder er utprøvd, uten å gi ønsket resultat. Politimesteren bør gis kompetanse til å eventuelt beslutte bruk av et slikt tvangsmiddel

Vi stiller oss bak de øvrige forslagene, men tar forbehold om at vi ikke har hatt kapasitet til å vurdere forslagene opp mot våre internasjonale forpliktelser i EMK og andre konvensjoner.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

Å benytte tvangsmidler er arbeidskrevende for politiet. Meldeplikt og bestemt oppholdssted krever administrasjon og oppfølging. Dersom meldeplikten ikke overholdes, må utlendingen pågripes og fremstilles for fengsling. Uten at forslagene følges opp med nødvendige ressurser, vil de ikke kunne ivareta formålet med forslaget om i større grad å benytte frihetsberøvelse i utsendelsesprosessen, blant annet overfor utlendinger som ikke medvirker til sakens opplysning eller begår kriminalitet.

Politidistriktene og PU viser til at det per i dag ikke er mangel på sakstilfang, og at de heller ikke med dagens terskler og bestemmelser, har mulighet til å benytte tvangsbestemmelsene i utlendingsloven som ønskelig.

Bestemt oppholdssted og meldeplikt

Som vist til over, støtter Politidirektoratet departementets forslag om å opprette særskilt mottak for utlendinger som er pålagt bestemt oppholdssted og meldeplikt. Departementet

har i høringsbrevet vist til at et slikt mottak bør ha en standard som ligger opp mot standarden på ventemottakene. Som følge av sommerens hendelser ved disse mottakene, mener Politidirektoratet at det bør vurderes en annen tilnærming til denne type mottak. Mottakene vil som departementet påpeker, huse en krevende gruppe utlendinger, og det må tas høyde for det når lokalenes egnethet skal vurderes. Det bør også legges opp til døgnbemanning og vakthold.

Fengslinger

I departementets høringsbrev vises det til at regjeringen i Prop. 125 S (2009-2010) har foreslått å bevilge 32,8 millioner kroner til å utvide dagens kapasitet med 50 nye plasser i 2011. Politidirektoratet viser her til at disse midlene ønskes omdisponert til å isteden utbedre sikkerheten ved internatet etter pålegg fra Arbeidstilsynet. Vi henviser til brev fra Politidirektoratet til Justisdepartementet datert 16.7.2010.

Departementet viser videre til at utvidede hjemler for frihetsberøvelse vil legge til rette for et økt antall fengslinger etter utlendingsloven, men at det ikke er mulig å anslå hvor mange. Departementet viser til at fengslingspraksis må vurderes opp mot den til en hver tid rådende kapasiteten på utlendingsinternatet. Vi mener at dersom endringene skal få ønsket effekt, vil dette medføre behov for økte ressurser. I denne sammenheng må både politi, domstoler og kapasitet ved Politiets utlendingsinternat styrkes. Som nevnt viser Oslo politidistrikt i sin høringsuttalelse til at det er kapasiteten i alle ledd som bremser deres arbeid på utlendingsfeltet, og ikke nødvendigvis begrensninger i lovverket.

Vi viser videre til at utlendingsinternatet ikke er tilpasset innsatte som kan være en fare for grunnleggende nasjonale interesser. Utbedring av internatet slik at det kan tilpasses denne gruppen, eller alternativ internering for gruppen bør utredes. Dette vil føre til økt ressursbruk.

Med hilsen

Vidar Refvik
ass. politidirektør

Ole Johan Strømman
prosjektleder

Vedlegg: PUs hørings svar

Saksbehandler:
Kristin Aabelvik Evensen
Tlf: 23364201